

ДА УБИЕШ ПРИСМЕХУЛНИК

КАК Е-ЕКИПЪТ ОТ ЕДИНАЦИ СТАНА ГЛУТНИЦА.

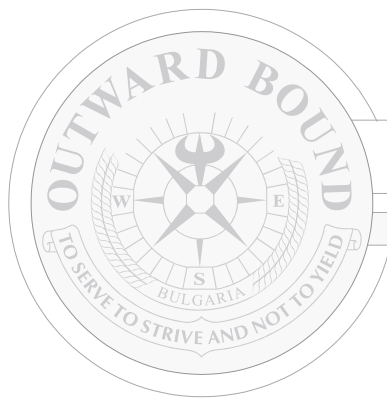
В това приключение егоист оцеля (в някои случаи буквално), облечен в дрехите на MASON'S.

Tante grazie, amici! 18 юли 1998, егоист

Всичко започна един нищо и никакъв предиобед, когато денят още отлепя бавно като влак от перона и хич не е набрал скорост, а на това отгоре наоколо не се мярка жив изпращач. Аз, смиреният хронист на трите дни на Мальовица, където се оказа, че екипът на егоист от Лего-тухличките на индивидуализма си трябваше да сглоби къщурката на отборния дух и да престане да разбира фразата "team spirit" като "спирт за целия отбор". Едва сега осъзнавам какво електричество е прехвърчало и как присмехът по устните на тия типове е застивал постепенно - нали знаете колко малка крачка има между усмивката и озъбването. Мен назначиха за окото, което трябва да види всичко, каквото и да е то; казаха ми да не спестявам нищо, но спомените ми са леко разбъркани, пък и се случиха някои неща, които добрият вкус забранява да бъдат водени на светло. Прочее, пред отслабващите ми очи се случи метаморфоза, за която добрият психолог пред дисертация би убивал. Но за тях посетне.

Преди тези разтърсващи събития, през онзи преди обед в офиса на егоист влязоха две момчета с тренирани фигури и раници на гърба, Хари и Мето (виж частта за инструкторите), по чиито дружелюбни лица никой не успя да разчете бъдещите номера, които са ни готвили. Кой да прозре истината зад безобидната на вид фраза "тийм билдинг"? Кой да е този спасител в ръжта, който да промърмори "а бе, дай да си останем тука, тия работи не са за нас"? Работата е там, че усетихме липсата на такъв ясновидец едва по обяд на втория ден, когато извивната пътека нагоре, нагоре, нагоре до припадък нямаше край. На втория отвесен километър преход някои предлагаха солидни суми и разни невъзпитани услуги на инструкторите, само и само да спрем, да се втурнем обратно надолу и да ни предупредят като Орфей за нищо на света да не се обръщаме назад. Ала ето че пак избързах; надявам се да бъда простен, защото се опитвам да ви предам мъчителното прераждане на градското копеле, свикнало най-дългия му преход да бъде от бара до вкъщи, лигава работа.

За да съм верен на истината, както ми е казвала мама, трябва да призная, че когато в петък по обяд се бяхме разположили в кръг на рилска ливада, опасана отвред със заплашителни масиви, тримата аутуърд баунд-ци ни предупредиха, че те са нещо като "лошите": ротните командири, които ти измислят всевъзможни неприятности, защото обичат да ти е трудно, или пък просто не ги кефиш бе, пич, тва е положението. Ще играем лошите, казват, а ти си мислиш, че се шегуват, но това прилича на случаите, когато някой вижда жена ти, казва ти през усмивка, че ще я чука, ти се захилваш и следващия месец научаваш последен новините. В случая следващият месец се оказа следващите няколко часа. Постепенно започнахме да навлизаме в играта, играта започна все повече да прилича на онази на Майкъл Дъглас, от която излизане няма, а задачите взеха скоротечно

да се усложняват. Странно как функционира общият ум; всеки идва със собствените си страхове, мнения, натрупани досади и прочие. Във всяка комуна хората са на различни позиции, с различни предистории и насложени от общата работа правила на отношения. Но нека свалим за момент шапка на немца, измислил Аутуърд Баунд-програмата: на пръв поглед наивните и дори понякога безсмислени задачи (които предхождат истински екстремните изпълнения) започват неусетно да влизат под кожата на съзнанието ти и погледът ти дори върху човек, с когото си прекарал години в споделено съзаклятие, започва да се променя. Нещата обикновено се свеждат до възможното логическо решение и адски приличат на едно старо познавателно състезание по руската телевизия, където на отбора, изправен пред някакъв проблем, му се даваше една минута за обсъждане. Тази минута, и при нашия отбор на (уж) знаещите, виждащи и цинични спрямо света наоколо типове, винаги е катарзисна: в замерването с идеи, навиквани един през друг, може и да не се роди правилното решение, но се ражда нещо друго. Нещо, което никой от нас не вярваше, че е възможно да проработи.

Не ме разбирайте грешно: въпросният отборен дух и сближаване не е нещо, което може да се пипне, не можеш да го усетиш веднага. Минава време, минават ден-два, ти си се върнал към нормалното общо занимание, което винаги носи по себе си лекетата от неизбежния битовизъм, и в някой произволно избран момент осъзнаваш, че гледаш онзи, с когото работиш, с някакво друго око. Ако не си ненормален, изолационист и параноик, това око би трябвало да е по-позитивно, по-любящо дори. Това е то, казвам на главния редактор (който не се казва като героя от Отнесени от вихъра, а Ивайло), тийм спиритът, и ъ сега да те видя дали ще се подиграваш.

Разбира се, не му го казвам в момента, а на втория ден от нашите приключения из Великата Рилска пустиня, когато двамата мъкнем поне два-тридесет килограмови раници с въжета, карабинери, каски и разни други катерачески чукала; според шибаната им програма (вече половин час катерим най-стръмната проклета пътека в Рила и така съм се задъхал, че Аутуърд Баунд ми звучи като псувня) ние, по-едрият момченца, сами си носим инквизиционните (както си мисля) инструменти. Голготата ни не само е далеч, но по-страшно: не се вижда, не знаеш къде е, не знаеш как да разпределяш силите си и колко време още ще пълзиш като колорадски бръмбар по това картофено стебло. При това бръмбар, на който други явно по-хитри бръмбари са казали "бе я ти, гледам те че нищо не носиш, занеси до горе тая умряла муха, че да я хапнем на въздух". Наоколо все още се чуват подвиквания и шеги, явно по-издръжливите - тоест онези без раници - още имат дъх, ми да, те и пушат по-малко, ох, никога повече няма да пуша, цялата ми ърбън-душица се стича на едри ручей по бледото чело. Вчера цял ден ходихме нагоре-надолу и вечерта ми се искаше да ме носят. Не издържам. Още един камък и след него друг, като стъпала, ония луди как се състезават по изкачване на Емпайър Стейт Билдинг за време по стълбите, не е ясно. Чувствам се като участник в Дългата разходка на Стивън Кинг, и точно в момента съм като героя Гарати, в един от кризисните си моменти, когато ми се налага да събера целия останал самоконтрол и да си казвам сега левия крак, сега - десния, сега левия пак, сега десния... Псувам. С последния си дъх, като че ли. Останали са ми някакви сили да мразя, най-вече единия от усмихнатите ни инструктори, които изглеждат престъпно свежи, то това им е работата, да се катерят, нали са алпинисти, ей го тоя там, Човека-Паяк, явно

е в стихията си. Искан ми се да му кажа, виж кво, батка, тука е станала някаква грешка, моля ти се бе, аз не съм там шибания Райнхолд Меснер, ние сме от егоист и работим зад бюрца, това е в София бе, знаеш го, едно такова равно място, и на бюрцата има компютри, нали, виждал си, които са току пред теб и по никакъв начин не ти се налага да се катериш където и да било, освен до четвъртия етаж, за да стигнеш до тях... Но стигаме. Спираме. Това не е истина. Малка скална площадка, десет на петнайсет примерно, се е издала от големия чукар и приютява дванайсетте малки, потни негърчета от е-тима (не жената, ние сме негърът на света). Над нас е дваиспет метровата скала, която според замисъла трябва да изкачим; Черния се покатерва по нея както аз се качвам по стълби, почти за същото време, кракът - тук, ръката - там, и това било най-лесното нещо на света (Катерили ли сте някога отвесна скала? Където имаш място гору-долу само за палеца на крака и ноктите на ръката? Не? Губите, но да не избързвам пак). Качвам се. Отдолу са твоите съгребци на своеобразната галера, която като тим трябва да придвижвате напред, и те трябва да те осигуряват. Ако иначе ценната ти особа се откъсне със заглъхващо "а-а-а-а" от скалата, те, ако точно в момента не са ангажирани в лек приятелски брътвеж, трябва да направят там едни работи с въжето и да те спасят. За което гравитацията и Аутуърд Баунд са им отпуснали горе-долу цяла секунда и половина. Ако я пропуснат, вие си пишете репортажите от Рила.

Искам да сляза, сега, моментално, обещавам повече никога да не бъда циничен, това тук е живия живот и ебати колко много са десет метра, а под мен са Мартин (капитан на галерата) и Емил (ако се измъкнем живи оттук, той пак ще бъде дизайнерът на егоист), целите напрежение и насърчителни подвиквания. Пригласят им Мариета (фашън) и Ния (фотография); казват ти къде да стъпиш, не тук, там, а така, озарени от юлското вече безмилостно слънце и усмивките на наште приятелчета от Аутуърд Баунд, ма тва тука е някаква сенчица на скалата, не е издатина, викам, как да се хвана за сенчица, питам и поглеждам внимателно надолу, размазал буза в скалата, аз само веднъж да сляза... Пропъждам като муха мисълта къде съм в момента, боря се, мъча се да не чувам Черния, който е избрал точно този момент да каже на останалите да не си изпускат каските, щото сме щели да ги търсим чак долу, а до това долу е доста отвесно и сме на две хиляди и нещо метра над морското равнище; ровя из паметта си за името на някоя малко полюбима от другите ми приятелки, чието име да повтарям като мантра, за да издържа до горе, където ме чака още по-малка площадчица, и после какво, накъде? Над мен е само синьото и безучастно небе, околоръст са само скалисти (пак тая дума, не-е) върхове, а под мен - хората, с които ме свързва нещо повече от едно там списание в града, те държат куфарчето с червеното копче все едно, ами оня път, когато се скарахме, дали... Докато ме е страх обаче и вече не съм оня нахакан тип, на който би му отивало да каже нещо като "коя бе? Тая скала ли? Ти се шегуваш", започвам постепенно да осъзнавам, че в някакво далечно кътче на възприятията ми се е промъкнало ново, странно и влудяващо хубаво усещане, нещо широко и успокояващо, оппускам се на въжето, да го пробвам, Черния ми каза, че издържало не знам колко си тона, адреналинът - позитивен, мой - се втурва почти чуваемо в кръвта ми като водата в оня грешен коридор на Титаник, който Лео и Кейт не избраха за бягство. Искам да крещя. От кеф. Стигам площадката, изправям се, надървям гребена пак, иска ми се на отсрещния връх да има още някой такъв голям алпинист като мен, на когото да викна "ехо-о" или с каквото там се поздравяват алпинистите. Не,

наистина вече няма да бъде циничен, чувствам се малък пред това огромно пространство - макар да съм се качил, не съм точно аз господарят на хълма, а човек като теб и оня другия там, чиито гърди са пълни със свобода. Мойта банда долу вика, поздравява, пита хубаво ли е... Хубаво е, елате, никога преди с вас не съм се усещал толкова заедно.

Слизам. Казва се рапел. Пускаш се пак по въже надолу, само че вече сам се осигуряваш, увиснал във въздуха. Казват ми малко гузно, че не са ме заснели, защото там нещо апаратът, и така няма да се видя нито в списанието, нито да показвам на внуците си къде съм се катерил (не че е нещо кой знае кво, но тогава не мислиш точно така), но нищо, и вие нищо не губите от това. После ми се иска пак да се кача, докато седя на затревените два квадратни метра под скалата и гледам останалите как и те се прераждат от самоуверени типове в хора, които висят на въже, а отдолу - да не забравите - други хора им го държат, и зависиш от тях, буквално. Седя и преосмислям, преосмислям и седя, после изведнъж зарязвам мисленето и само чувствам.

Свобода.

Сега светът се е наместил, макар да ми се вижда ужасно стръмен и понякога ми се налага да слизам на четири крака от най-невъзможните места, но поне я няма оная затворническа топка на верига, раницата. Сега смеховете са по-чести и макар всеки да е видял различни планини наоколо, да е държал въжето - тая последна връзка с предишния ти живот - с различни ръце, се слушвам за ония едни и същи при всеки нотки в гласа, заченати от общото преживяване. Чувам шума на реката долу, запененият планински бързей, който бучи в юлската си хилавост между големи камъни и полегнали клони, и ми е близък, защото той е моят знак за равно, в смисъл, че вече сме слезли долу и би трябвало да изпитвам облекчение. Не знам какво да изпитвам. Някаква дяволита част от мен иска да потегля отново нагоре, очевидно забравила колко е трудно да изпълзиш до учебната скала, и малко не съм същият. Като си казвахме "кво толкова, Мальовица - Мальовица, ще се качим и пак ще слезем", ние го мислехме като Билгейтсовото "да влезем и пак да излезем". Само че колата тръгна. Пичовете от Аутуърд Баунд ни хванаха неподготвени - дистирираха ни три дни от живота, такъв, какъвто е бил преди една особено мъдра и красива маймуна да слезе от клона и да основе човечеството. И ние, дете имаме трети дан по отегчение и черен колан по присмех, успяхме да притиснем сайбър-срама си от това, че ни е гот заедно. Гот ни беше бе, пичове. Качихме се в петък вечер като случайно виещи към една и съща луна единаци и слязохме глутница.

Край мен, поразпръснати, са съучастниците ми, героите на този откъс: Емил, Мартин, Нойзи, Ина, Мариета, Ния, Явор (старши по печатните дела и пръв по комбинациите какво да правим, когато момчетата от А Б - сега вече не ги мразя, дори ми се струват а-то и бе-то на доброто прекарване - ни хакнат някоя практическа задача, като например "преминете тая река по въже, опънато на десет метра над нея между два суперстръмни бряга, но не ни питайте как"), Лили (компютър), Мариян (и той), Косьо (специалист по всичко), Катина (асистент). С тях заедно убихме присмехулника вътре. Заедно .